

בס"ד. שיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשט"ז.

בלתי מוגה

א. מבוארי בלקוטי תורה² ענינו של חודש אלול, שהגם שבאלול מאירים י"ג מדות הרחמים, מ"מ, נחשבים ימי אלול ימות החול, לא כמו ראש-השנה ויום-כיפור, כי ענינו של אלול הוא כמשל המלך שמקבלים פניו בשדה.

קודם שהמלך נכנס אל עיר מלכותו והיכלו, עובר הוא תחילה בשדה, וכאשר נמצא בשדה, יוצאים אנשי העיר לקבל פני המלך, והמלך מקבל אותם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם, וכולם יכולים לגשת אליו ולמסור בקשתם.

כאשר המלך נמצא בהיכל מלכותו, לא יכולים כולם להגיע אליו, כי אם יחידי סגולה. וגם אין יכולים להכנס מיד אל המלך, אלא צריכים לעבור כל מיני דלתות ובמילא גם את שומרי הפתח. ובכל פתח בודקים עוה"פ אם אמנם הוא ראוי להכנס אל המלך. משא"כ בשעה שהמלך נמצא בשדה, יכול כל אחד להגיע אליו ולמסור בקשתו.

ועד"ז הוא גם חודש אלול, שהוא כמלך הנמצא בשדה. ולכן ימי חודש אלול הם ימות החול, מותר בהם לעשות ל"ט מלאכות עובדין דחול. וכל אחד כמו שהוא עם העובדין דחול שלו, יכול להגיע אל המלך למסור בקשתו.³

ולכן אומרים באלול "הוי' אורי וישעי"⁴, ותוקעים בשופר⁵ — קול פשוט, שמקשר פשיטות הנפש עם פשיטות העצמות ב"ה⁶ — בכל אחד מישראל כפי שנמצא בעובדין דחול שלו.

פשוטים, מאחר שהמלך נמצא כאן! ועד המבואר בתניא (ספ"ד) "שאינ הפרש .. בין מחבקו כשהוא לבוש לבוש אחד בין שהוא לבוש כמה לבושים מאחר שגוף המלך בתוכם" (מהנחה בלתי מוגה).

(4) מטה אפרים סתקפ"א ס"ו. וש"נ. וראה בארוכה עשר הכולל פ"א סקכ"ח. וש"נ.

(5) ראה טושו"ע אר"ח סתקפ"א ובנ"כ שם.

(6) ראה תו"מ סה"מ תשרי ע' סג. וש"נ.

(1) סעיף זה הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 622 ואילך. במהדורה זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(2) פרשתנו לב, א"ב.

(3) ואף שע"פ משל הנ"ל, מובן, שכאשר המלך נמצא בשדה אינו לבוש בלבושי מלכותו כמו בהיותו בהיכל מלכותו, אלא בלבושים פשוטים — הרי מה איכפת לנו "וועמען אַרט עס" שהמלך לבוש בלבושים

הדבר שנדרש כן באלול הוא — לצאת ממקומו לקבל פני המלך. וענינו בעבודה, שכל אחד צריך לצאת מהענינים שלו, מהרגילות שלו, כדי לקבל פני המלך, שזוהי תנועה של הכנה כללית, קבלת עול מלכות שמים בכללות⁷.

ובשעה שישנה תנועה כללית זו — הרי זה לבד מספיק שיוכלו להגיע אל המלך ולפעול ("אויסבעטן") כל הבקשות, שתהי' שנה טובה ומתוקה.

ב. וההתחלה בזה היא בשבת מברכים אלול:

ענינו של שבת בכלל — ש"מיני' מתברכין כולהו יומין"⁸, ובפרט שבת מברכים, שפירושו כפשוטו, שממנו מתברכים כל ימי החודש.

וכיון שבחודש אלול צריכה להיות העבודה דקבלת עול מלכות שמים בכללות, הנה בשבת מברכים אלול צריכה להיות ההחלטה על זה.

והנתינת כח לזה היא מהקריאה בתורה בפרשת ראה, שמיד בתחלת הפרשה נאמר "את הברכה אשר תשמעון", לשון ודאי⁹ (ולא בלשון של תנאי כמו הלשון בצד ההיפך), שזוהי נתינת כח שעיי"ז נקל יותר לקבל על עצמו עול מלכות שמים בחודש אלול.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן "אבינו מלכנו"].

* * *

ג. דובר בהתוועדות שלפנ"ז¹⁰, שמציאות הגלות היא רק בגלל הנתנת-כח שמצד בני' עצמם, כמ"ש¹¹ "מהרסיך ומחריביך מומך יצאו".

ובפשטות — הרי זה הענין ד"מפני חטאינו גלינו מארצנו"¹²: "חטא" הוא מלשון חסרון¹³, כמ"ש¹⁴ "וחטאת עמך", ובגלל זה "גלינו מארצנו", כדי לתקן את כל החסרונות.

ועל ידי העבודה בזמן הגלות בתיקון החסרונות, נעשה "כפלים

ח"ט ע' 151 ואילך. וש"נ.
 (10) שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנ"א ס"ג
 ואילך (לעיל ס"ע 143 ואילך).
 (11) ישע"י מט, יז.
 (12) גוסס תפלת מוסף דיו"ט.
 (13) ראה לקו"ת מטות פב, א. נצבים נא,
 א. ובכ"מ.
 (14) שמות ה, טז.

(7) וענין זה — הקבלת עול הכללי
 שבחודש אלול — מהוה הכנה לעבודות
 הפרטיות דחודש תשרי, ר"ה עשיית ויזה"פ,
 שהם תלויים באופן הקב"ע כללי שבחודש
 אלול (מהנחה בלתי מוגה).
 (8) זח"ב סג, ב. פח, א.
 (9) ראה רד"ה וסד"ה ראה אנכי עטר"ת
 (ס"ה מ עטר"ת ע' תרט"רכא). וראה גם תו"מ

לתושי"י¹⁵, "נחמה בכפלים"¹⁶ — בהתאם להסדר בעבודת התשובה, ש"אם הי' רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים, לשנות פרק אחד ישנה ב' פרקים כו"¹⁷, וכמבואר באגה"ת¹⁸ שהוא "כמשל חבל הנפסק וחוזר וקושרו, שבמקום הקשר הוא כפול ומכופל".

וזהו גם הטעם לכך שהריבוי בתורה נעשה בזמן הגלות דוקא — שהרי רוב תושבע"פ נתגלתה בזמן הגלות דוקא, בתלמוד בבלי (דבבלי וירושלמי הלכה כבבלי¹⁹), ורוב התשובות שבדברי הפוסקים ראשונים ואחרונים היו בחוץ לארץ דוקא, וגם אלו שהיו בארץ ישראל, הרי רובם היו לאחרי החורבן דוקא; ועד"ז במצוות, שהגדרים והסייגים והגזירות של החכמים נתתקנו בזמן בית שני דוקא, ולאחרי החורבן נתרכו עוד יותר²⁰.

הביאור על זה בפשטות — שהיא הנותנת — שמצד החושך הכפול ומכופל צריכים יותר גדרים וסייגים, ועד"ז בענין התורה, שבכדי להאיר את החושך כפול ומכופל יש צורך באור גדול יותר;

אבל ביאור זה אינו מספיק עדיין — כיון שעפ"ז נמצא שהיא חוטא נשכר, שדוקא מצד החטא ניתוסף ריבוי אור בתורה וריבוי אור במצוות!?

אך הענין הוא — שזהו מצד העומק שישנו בהתנועה דתשובה, וכנ"ל "שבמקום הקשר הוא כפול ומכופל", ועד"ז מארז"ל²¹ "מקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד בו".

וזהו כללות ענין הגלות — שב"גלינו מארצנו" ישנו בפנימיות הענין ד"כפלים לתושי"י", וכמדובר פעם²² שבהגלות ישנם הגילויים של הגאולה העתידה, אלא שעכשיו הרי זה בהעלם, ויתגלה לעתיד לבוא. וכמארז"ל²³ "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", והיינו, שדוקא עכשיו, ע"י העבודה שבזמן הגלות, ממשיכים את האורות היותר עליונים, שהם נעלים הרבה יותר מהאור שהאיר בזמן הבית, אלא שעכשיו הרי זה בהעלם, ויתגלה לעתיד לבוא, במהרה בימינו אמן.

* * *

15) איוב יא, ו. וראה שמו"ר רפמ"ו.
 16) ראה איכ"ר ספ"א.
 17) ראה ויק"ר רפכ"ה.
 18) ספ"ט.
 19) ראה אנציק' תלמודית ערך הלכה ס"ד
 20) ראה תו"מ ח"ד ס"ע 31. וש"נ.
 21) ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.
 22) שיחת ש"פ מטו"מ, מבה"ח מנ"א ס"ב ואל"ך (לעיל ע' 123 ואל"ך).
 23) ע"ז ג, סע"א.

ד. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה ושמתי כדכד גו'.

* * *

ה. דובר בהתוועדות שלפנ"ז¹⁰, שמציאות הגלות היא מצד הנתינת מקום וחשיבות שמייחסים לה.

ונתבאר ענין זה בלשון הכתוב²⁴ "במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים":

"המדבר" — קאי על הגלות, שזהו מקום ש"לא ישב אדם שם"²⁵, היינו, שאין זה מקום עבור אדם העליון, ובמילא גם לא עבור אדם התחתון, שעבודתו היא להיות "אדמה לעליון"²⁶.

"הגדול" — לפי ש"אתם המעט מכל העמים"²⁷, ובמילא, מצד גודל הגלות בכמות, שייך שיתחיל להתבונן ולחשוב אודות גודל הגלות בכמות, ולהתייחס אליו מתוך חשיבות. וזוהי השליכה הראשונה בהירידה שהגלות יוכל להחשיך עליו.

"והנורא" — היינו שהגלות מטיל אימה, עד כדי כך, שגם כאשר נמצא בד' אמותיו, מתיירא הוא מהגלות.

"נחש" — מורה על החמימות דהעולם. ויתירה מזה: "שרף" — שהחמימות דהעולם בוערת וחודרת בו ("עס ברענט אים דורך-און-דורך"). "ועקרב" — הו"ע הקרירות, שזה גרוע עוד יותר מהחמימות.

"וצמאון אשר אין מים" — שגם כאשר מלמעלה מעוררים אותו ברגש של צמאון, אינו מרגיש שהצמאון הוא ל"מים", "אין מים אלא תורה"²⁸.

וכאמור, ההתחלה על כל זה היא — מ"הגדול", שנותנים חשיבות למציאות העולם.

וזהו גם הטעם שאדמו"ר הזקן חולק — בתוקף ובחריפות — על אלו המבארים ענין הצמצום כפשוטו (כמבואר בתניא²⁹), כי, כאשר סבורים שהצמצום הוא כפשוטו, כך שהעולם הוא "אָ גאַנצע מציאות"... הנה כתוצאה מזה יכולה להיות המשך הירידה עד ל"צמאון אשר אין מים".

(27) ואתחנן ז, ז.

(28) ב"ק יז, א. וש"נ.

(29) שער היחוד והאמונה פ"ז.

(24) עקב ח, טו.

(25) ירמ' ב, ו.

(26) נסמן לעיל ע' 143 הערות 10-11.

ו. ובהמשך הדברים נתבאר, שכנגד הענין ד"במדבר הגדול והנורא גו", ישנו הענין ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון גו"³⁰.

ונתבאר הענין דחטה ושעורה וגפן, ש"חטה" קאי על ההתבוננות השייכת לנפש האלקית, "שעורה" קאי על ההתבוננות השייכת לנפש הבהמית, ו"גפן" קאי על סודות התורה, כדי לחדור ("דורכנעמען") גם בחי' הסתים שבנפש.

והנה, כל פרטי הענינים ד"חטה ושעורה וגפן" הם בנוגע לענין ההתבוננות; וכיון ש"לא המדרש עיקר אלא המעשה"³¹ — הנה על זה ממשך הכתוב "ותאנה ורמון":

איתא בא' המאמרים³² בענין תאנה ורמון, ד"יש לומר (שזה ענין) ברור לבושים" — מחשבה דיבור ומעשה.

והיסוד להשייכות ד"תאנה" ו"רמון" לענין ה"לבושים" הוא — לפי שב"תאנה" כתיב³³ "ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות", וב"רמון" אמרו חז"ל³⁴ "רמון מצא תוכו אכל קליפתו זרק", והרי קליפה הו"ע הלבוש.

והחילוק ביניהם: תאנה — הנה גם לאחרי החטא, יכולים לנצל אותה לעשות ממנה לבוש להגן על האדם, שע"ז מעלים אותה לקדושה. אבל על הלבוש דרמון נאמר "קליפתו זרק", היינו, שצריכים לדחותו.

וזהו החילוק שבין דברים המותרים לדברים האסורים: דברים אסורים שהם חומריים בתכלית — צריך לדחותם לגמרי, "קליפתו זרק", וע"ד "שבירתן זוהי תקנתן"³⁵; משא"כ דברים המותרים, הנה אף שגם הם מגושמים, שהרי לאחרי החטא נתגשם כללות העולם, מ"מ, אין ההגשמה גדולה כ"כ, כי אם ע"ד "תאנה", שאף שיש לה קליפה, הרי זו רק קליפה דקה [ולא קליפה גסה כקליפת הרמון, שלכן, כאשר הובא בגמרא הלשון "קליפתו זרק", הרי הדוגמא לזה היא מ"רמון" דוקא, לפי שיש לו קליפה גסה שצריך לזרקה], ולכן יכולים להשתמש בהם ולהעלות אותם לקדושה — "ויתפרו עלה תאנה וגו'".

וזהו סדר הכתוב "חטה ושעורה וגפן" ואח"כ "ותאנה ורמון" — כי, כל פרטי הענינים ד"חטה ושעורה וגפן", שהו"ע ההתבוננות, הם בשביל "תאנה ורמון", שהו"ע מחשבה דיבור ומעשה בפועל ממש.

33) בראשית ג, ז.

34) חגיגה טו, ב.

35) ראה כלים רפ"ב.

30) עקב ח, ח.

31) אבות פ"א מ"ז.

32) אוה"ת בראשית (כרך ג) תפד, ב.

ז. וביאור הענין:

וראים אנו בענין הלבושים — בגשמיות — שהלבושים הם גדולים מהאדם, שאינו יכול להכניס את הלבושים בפנימיותו, אלא אדרבה, הלבושים הם מקיפים את האדם. ועד"ז בנוגע לפעולת הלבושים — שהלבושים מגינים על האדם, שבזה ניכרת מעלת הלבושים לגבי האדם, שהרי האדם לבדו אינו יכול להגן על עצמו, ובשביל זה זקוק הוא ללבושים.

אמנם, בזה גופא ניכרת מעלת האדם — שאע"פ שכחם של הלבושים גדול יותר (שדוקא הם מגינים על האדם), מ"מ, מנצלים את הלבושים בשביל האדם, שזהו מצד יתרון האדם על הלבושים.

וכן הוא בענין הלבושים ברוחניות — הלבושים של נפש האלקית, שהם לבושי המחשבה דיבור ומעשה בעניני התורה ומצוות:

מבואר בתניא³⁶ שג' הלבושים דמחדו"מ דתומ"צ, "אף שנקראים לבושים לנפש רוח ונשמה, עם כל זה גבהה וגדלה מעלתם לאין קץ וסוף על מעלת נפש רוח ונשמה עצמן", והיינו, לפי שהנשמה מצד עצמה אינה יכולה לבוא למעלתה האמיתית כי אם ע"י הלבושים דוקא.

אמנם, בזה גופא ניכרת מעלת הנשמה על התומ"צ — שהרי כללות התומ"צ הם בשביל נש"י, כדי שיתעלו על ידם, כדאיתא במדרש³⁷ שמחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, אפילו למחשבת התורה, שנאמר צו את בני"י, דבר אל בני"י.

וכיון שאמיתית העלי"ה והמעלה באה ע"י לבושים דוקא, לכן, הנה כללות ההתבוננות ד"חטה ושעורה וגפן" אינה אלא הכנה ל"תאנה ורמוץ", ענין הלבושים.

ח. ונמצא, שבפסוק "ארץ חטה ושעורה וגו'" נתבאר סדר העבודה ד"ארץ טובה ורחבה":

לכל לראש ישנו הענין ד"ארץ" — "למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה"³⁸, ו"ארץ" "הכל דשין עלי"³⁹, שהו"ע הביטול וקבלת עול כללי שבהתחלת העבודה — הן התחלת עבודת השנה, בחודש אלול, לפני העבודה בענינים הפרטיים שבחודש תשרי⁴⁰, והן התחלת העבודה בכל יום, באמירת "מודה אני", שהו"ע קבלת עול כללי.

39) ראה עירובין נד, א.

40) כ"ל הערה 7.

36) רפ"ד.

37) ב"ר פ"א, ד.

38) שם פ"ה, ח.

ולאחרי "ארץ" שהו"ע הקבלת עול — נאמר "חטה ושעורה וגפן", דקאי על ההתבוננות שבפסוקי דזמרה, ברכות ק"ש וק"ש, והעיקר בתפלת שמו"ע, בי"ב ברכות אמצעיות, שענינם הוא ההמשכה למטה.

וכל זה הוא הכנה ללימוד התורה וכללות עבודת היום שלאחרי התפלה, והיינו, שבכדי שלימוד התורה יהי' כדבעי, באופן ד"הוי' עמו שהלכה כמותו"⁴¹, צ"ל הקדמת עבודת התפלה, אבל זוהי רק הכנה והקדמה לתורה ועבודה שבמשך כל היום, במחשבה דיבור ומעשה בפועל ממש — "תאנה ורמון".

וכאשר ישנה העבודה ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון" — הרי זו הכנה להכניסה לארץ טובה ורחבה ברוחניות, ועי"ז גם לארץ טובה ורחבה בגשמיות, ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו.

* * *

ט. בהמשך להמדובר לעיל (בהמאמר⁴²) שלעתיד לבוא יהיו ב' הענינים ד"שהם" ו"ישפה" — צריך להבין:

לשם מה יהי' צורך לעתיד לבוא בהענין ד"ישפה", שהו"ע הזיכור והעלי' מלמטה למעלה — הרי זיכור העולמות נפעל כבר בזמן הגלות, ומה נוגע להזכיר זאת לעתיד לבוא; לעתיד לבוא נוגע בעיקר ענין הגילויים, שזהו"ע ד"שהם", ומה נוגע להזכיר לעתיד לבוא ענין זיכור העולמות, "ישפה"?

ויובן ממה שמצינו בנוגע לגאולת מצרים, שהיא המקור לכל הגאולות — שגם לאחרי גאולת מצרים צריכים להזכיר את הענין דגלות מצרים, ולא רק בהענין ד"סור מרע", אלא גם בהענין ד"עשה טוב".

וזהו שמצינו בענין אונאת הגר, שנשנה בתורה כ"ד פעמים⁴³, שהטעם לזה הוא — "כי גרים הייתם בארץ מצרים"⁴⁴. ולא רק בענין השלילה, "סור מרע", אלא זוהי גם מצות עשה, "עשה טוב" — "ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים"⁴⁵.

י. והנה, על הפסוק⁴⁶ "הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ואתה תרד מטה מטה", איתא בלקו"ת⁴⁷ ש"הגר אשר בקרבך היא השכינה

לד. עקב יו"ד, יט.

(45) עקב שם.

(46) תבוא כח, מג.

(47) בחוקותי מט, א.

(41) סנהדרין צג, ב.

(42) בסופו (לעיל ע' 165).

(43) תור"ה קשים — קידושין ע, סע"ב.

(44) משפטים כב, ב. כג, יט. קדושים יט,

. . אשר בלב כאו"א מישראל אשר היא בבחי' גלות בתוך הגוף, ונק' בשם גר שהיא בארץ לא לו",

— שהרי עיקר מציאות האדם הוא הגוף ונפש הבהמית⁴⁸, ורוב זמן היום מנוצל עבור אכילה שתי' ושינה ושאר צרכי הגוף ונה"ב, ורק מיעוט זמן מוקדש לצרכי נפש האלקית. ועוד זאת, שבמשך י"ג שנים הראשונות בחיי האדם, עד גיל בר-מצוה, לא מתגלה כלל נפשו האלקית⁴⁹ —

וזהו תוכן הברכה "הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה", שאע"פ שרק מיעוט זמן מוקדש עבור צרכי נפש האלקית, מ"מ, תתעלה נפש האלקית "בבחי' עליו רב ועצום"; "ואתה" — "מה שהוא אתה שהוא בחי' הגוף" — "תרד מטה מטה", והיינו, שנפש האלקית תהי' רודה ומושלת על הגוף ונה"ב, כך, שבכל הענינים הגשמיים שעוסק בהם יהי' ניכר היותו יהודי לומד תורה ומקיים מצוות.

וכפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר פעם בהתוועדות⁵⁰, שט"ו הרגעים שחושבים חסידות במשך היום, צריכים להמשיך ולחלק אותם ("פאָנאַנדער-טיילן") על כל כ"ד שעות המעט-לעת, והיינו, שמשך כל היום, גם בשעת האכילה ובשעת השינה, צריך להיות חדור בט"ו הרגעים שבהם הי' מונח בחסידות.

ולכאורה נשאלת השאלה: כיצד יכולים לדרוש זאת? כיון שרוב ימיו ושנותיו עסוק הוא בענינים גשמיים — כיצד יכולים לדרוש שמיעוט הזמן דתומ"צ יהי' עיקר האדם, ויתירה מזה, שמיעוט זמן זה יחדור גם במשך כל היום?

המענה לזה — שעז"נ "ואהבתם את הגר (וטעם הדבר) כי גרים הייתם בארץ מצרים":

ארץ מצרים היתה גלות קשה, "ערות הארץ"⁵¹, שאפילו עבד אחד לא הי' יכול לברוח משם⁵², ואעפ"כ, יצאו משם ששים ריבוא בני", לבד נשים וטף⁵³, "ביד רמה"⁵⁴, אף שבהיותם שם היו "גרים".

(48) מקץ מב, ט. שם, יב. וראה קה"ר

(48) ראה תניא פכ"ט.

פ"א, ד.

(49) ראה שו"ע אדה"ז או"ח (מהדו"ב)

(52) מכילתא יתרו יח, יא. הובא בפרש"י

סו"ד.

שם, ט.

(50) ראה סה"ש תרצ"ט ס"ע 339 ואילך.

(53) בא יב, לז.

וראה גם תו"מ חט"ו ע' 147. ושי"נ.

(54) בשלח יד, ח.

וזוהי נתינת כח על כל השנים כולם — שנפש האלקית שהיא בבחי' "גר", תהי' מושלת על כל הענינים, כאמור, "הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ואתה תרד מטה מטה".

וע"ד מ"ש הרמב"ם⁵⁵ שהעולם כולו וכל עניניו אינו אלא בשביל חכם אחד כו'. וכשם שהדברים אמורים בנוגע לכללות העולם, כן הוא גם בנוגע לכל אחד בפרטיות — שצריך להיות מונח אצלו שכל העולם שלו, כל מה שעושה, הרי זה בשביל ה"חכם אחד" — אותם רגעים אחדים שעוסק בעניני קדושה, והיינו, שבכל עשיותיו צריך להיות ניכר ונרגש שעיקרם ותכליתם הוא אותם רגעים אחדים שבהם עוסק בעניני קדושה.

וע"ד הפתגם שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵⁶ בשם ר' מרדכי הצדיק, שקיבל מהבעש"ט, שנשמה יורדת לעולם למשך שבעים-שמונים שנה, כדי לעשות פעם אחת טובה ליהודי בגשמיות או ברוחניות.

*

יא. (כ"ק אדמו"ר שליט"א פנה למנהלי המוסדות באוסטרליא, ואמר להם:)

כל הנסיעה שלכם והביקור בכמה מדינות, בארץ ישראל ובאמריקא, כולל גם קיום התומ"צ במשך זמן זה — הגה עיקר הכוונה בזה, שכאשר תחזרו לביתכם באוסטרליא, תייסדו שם "בית רבקה" ו"בית שרה"⁵⁷.
(ואח"כ אמר:)

באוסטרליא יש מקום שעדיין אין בו מים, ובמילא, אינו ישוב בני-אדם. ויש להקשות: כיון ש"לא תהו בראה (אלא) לשבת יצרה"⁵⁸, איך יתכן שיש מקום בעולם שאינו מקום ישוב?

אך הענין הוא — שבודאי הכוונה היא שגם מקום זה יהי' מקום ישוב, אלא שהכוונה היא שיהודי מסויים ("א' געוויסער איד") יפעל זאת. וכמו שהוא ברוחניות, שיש מקומות שלעת-עתה אינם "מקום ישוב", כיון שאין בהם "מים" — "אין מים אלא תורה"²⁸, והכוונה בזה היא —

57) ראה גם שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנחם אב סי"ג (לעיל ע' 151). וש"נ.
58) ישעי' מה, יח.

55) בהקדמתו לפיהמ"ש (ד"ה אח"כ ראה להסתפק).
56) ראה כתר שם טוב בהוספות סר"ט.
וש"נ (נעתק ב"היום יום" ה אייר).

שיבוא יהודי למקום זה שהוא "ארץ צי' ועיף בלי מים"⁵⁹, ויהי' לו צמאון לאלקות, ומצד זה יפעל להאיר שם באור התורה והמצוות.

והענין בזה — שמעלת הצמאון גדולה ביותר, כפי שאמר דוד המלך בהיותו "במדבר יהודה"⁶⁰, "צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ צי' ועיף בלי מים"⁵⁹, וממשיך, "כן בקודש חזיתך"⁶¹, ופירש הבעש"ט⁶²: הלואי בקודש חזיתך, היינו, הלואי שגם בקודש יהי' צמאון כזה כמו "בארץ צי' ועיף בלי מים".

ובשביל מעלת הצמאון, כדאי להקב"ה להמתין שבמשך כמה שנים יהי' מקום זה "ארץ צי' ועיף בלי מים", כדי שיהודי יבוא לשם ויעשה שם מקום תורה, מצד צמאונו להוי'.

אי אפשר לדעת מה יקר יותר אצל הקב"ה: קיום תומ"צ במשך שנים אלו, או הצמאון של יהודי!... ולכן, בשביל מעלת הצמאון של יהודי, כדאי שבמשך זמן לא יהי' מקום זה מקום תורה, כדי שיבוא יהודי ויצעק "צמאה לך נפשי" — שעל צמאון כזה מתברכים: "הלואי בקודש חזיתך" — ויעשה שם מקום תורה.

ועד"ז גם בנוגע למקום שלעת-עתה אין בו מים בגשמיות — שהכוונה בזה היא, שיבוא לשם יהודי, ויהי' צמא למים, ויבקש מים מהקב"ה, והקב"ה יברא עבורו מעיין מים, ואז, הנה למרות גודל צמאונו יתאפק ולא ישתה את המים מיד, אלא יברך תחילה, וישתה כמו יהודי.

ונסיון זה, וכמו"כ הבקשה שמבקש מהקב"ה ומתפלל מעומק הלב — שהרי כאשר חסר בגשמיות הרי זה נוגע לו, ובמילא מבקש מעומק הלב — הרי זה יקר ביותר אצל הקב"ה, ועל צמאון זה ובקשה זו ממתין הקב"ה עם בריאת המעיין, ואז בורא את המעיין!

וכמו"כ ברוחניות — שכל ההעלמות וההסתרים אינם אלא כדי לעורר אצל יהודי צמאון להוי', שזהו"ע יקר ביותר, ואז צריך יהודי לגשת ("זיך נעמען") לעבודה, לעשות את ה"מדבר" ל"מקום ישוב".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר עוה"פ אודות התייסדות "בית רבקה" באוסטרליא, ואמר, שיהי' באוסטרליא מים, "אין מים אלא תורה".

כאשר מנהל המוסדות ביקש ברכה, שהשי"ת יתן כחות למלא את

(62) ראה כתר שם טוב בהוספות סס"ד. וש"נ.

(59) תהלים סג, ב.
(60) שם, א.
(61) שם, ג.

שליחותו של הרבי — אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: כחות ישנם, צריכים רק לרצות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן "צמאה לך נפשי".

* * *

יב. שבת זו היא השבת האחרונה להשליחות⁶³ שנסעו השלוחים אל ארץ טובה ורחבה, ובמשך השבוע עומדים הם לחזור משליחותם.

וכיון שהשליחות התבצעה כדבעי, ובאופן טוב יותר — יתן השי"ת שענין זה יומשך בגילוי החסידות,

— כמוזכר לעיל⁶⁴ שר' הלל הי' מהדר ביותר בכל מיני הידורים כדי שיונח אצלו ענין בחסידות ("עס זאָל זיך אָפלייגן אַ וואָרט חסידות"), וכמו"כ צריך להיות אצלנו, שכל ענין צריך לנצל בשביל הפצת החסידות —

שיתגלה כח הפועל האלקי בנפעל, שכולם יראו בעיני בשר שהכח האלקי מהוה את הנברא, והכח האלקי הוא כל מציאותו,

והרי אמיתית גילוי זה יהי' בביאת המשיח, כמ"ש⁶⁵ "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר — גם הבשר הגשמי — כי פי הוי' דיבר".

וענין זה שייך ליום השבת — כמוזכר לעיל (ס"ג) מארז"ל "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת" ביחס לגאולה העתידה שנקראת בשם "שבת"⁶⁶, והיינו, שיום השבת הוא מעין דלעתיד לבוא — שהרי ענינו של יום השבת הוא, שגם באכילה הגשמית דבשר שמן ויין מבושם, ממשכים אורות נעלים ביותר, לא רק "חקל תפוחין קדישין" ו"זעיר אנפין", אלא גם "עתיקא קדישא", וכיון שהגילויים היותר נעלים קשורים עם דבר גשמי, הרי זה הכנה ללעתיד לבוא.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן "אסדר לסעודתא"].

* * *

יג. ישנוי מכתב של הרבי, כ"ק מו"ח אדמו"ר, אודות חודש אלול, שבו מביא בשם אדמו"ר הזקן תורה מהבעש"ט,

63) ראה שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנ"א ס"ז וש"נ.

(לעיל ע' 147). וש"נ. 65) ישע"י מ, ה.

64) שיחת י"ב תמוז סכ"א (לעיל ע' 63). 66) ראה תמיד בסופה.

— המכתב נדפס כבר⁶⁷, והנני חוזר רק נקודת הענין —
 "כי לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמים"⁶⁸. לולא — אותיות
 אלול, שבנו זה פעמים — ב' אופני תשובה, תשובה כללית ותשובה
 פרטית.

יתן השי"ת שיהי' "שבנו זה פעמים", ב' האופנים בתשובה,
 ושתהי' ההכנה כללית וקבלת עול כללי, שזוהי העבודה דאלול⁴⁰, ועי"ז
 יפעלו כל הבקשות, שנה טובה ומתוקה בכל הענינים, בכני חיי ומזונא
 רוויחא.

ס"ע קלא ואילך. כתר שם טוב בהוספות סי"ז.
 (68) מקץ מג, יו"ד.

(67) בקובץ אודות גודל ערך אמירת
 תהלים (נדפס בסוף התהלים "אוהל יוסף
 יצחק" ע' 204). ולאח"ז באג"ק שלו ח"ד